

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΒΗΜΑ

Παρουσίαση ημερίδας με θέμα: Το Πλαίσιο Ανάθεσης των Μελετών και οι Επιπτώσεις του στην Αγορά Εργασίας της Περιφερειακής Ανάπτυξης και Χωροταξίας

Γ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Ο Σύνδεσμος Ελλήνων Περιφερειολόγων πραγματοποίησε την Τετάρτη 31 Μαΐου στο Πάντειο Πανεπιστήμιο ημερίδα θέμα της οποίας ήταν: "Το πλαίσιο ανάθεσης μελετών και οι επιπτώσεις του στην αγορά εργασίας της περιφερειακής ανάπτυξης και της χωροταξίας". Η ημερίδα πραγματοποιήθηκε σε χρονική στιγμή κατάλληλη για συζήτηση και προβληματισμούς δεδομένου ότι είχε ήδη προηγηθεί από το Δελτίο του ΤΕΕ δημοσίευση ενός Προσχεδίου Νόμου στα πλαίσια της αναθεώρησης του ν. 716/77 που διέπει τα μελετητικά πτυχία.

Την ημερίδα παρακολούθησαν ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας κ. Πλασκοβίτης, εκπρόσωποι των Υπουργείων ΥΠΕΘΟ, ΥΠΕΧΩΔΕ, ΕΡΓΑΣΙΑΣ, Ακαδημαϊκοί, Πρόεδροι Πανεπιστημικών Τμημάτων του Παντείου Πανεπιστημίου και του Πανεπιστημίου της Θεσσαλίας, καθώς επίσης και εκπρόσωποι Επιστημονικών και Συνδικαλιστικών Φορέων και Οργανώσεων.

Τις εργασίες της ημερίδας άνοιξε ο Πρόεδρος του ΣΕΠ Δρ. Γ. Ψυχάρης ο οποίος τόνισε την αναγκαιότητα ο Σύνδεσμος να παρέμβει και να μετουσιώσει την άποψή του σε οποιαδήποτε τροποποίηση ή δημιουργία νέου θεσμικού πλαισίου για τις μελέτες. Τόνισε ότι η περιφερειακή επιστήμη αναπτύχθηκε και εδραιώθηκε την τελευταία εικοσαετία και έχει αποκτήσει τη δική της αυτονομία αλλά και συμπληρωματικότητα με τις άλλες επιστήμες και ότι ήδη έχει αναπτυχθεί ένα σεβαστό δυναμικό περιφερειολόγων το οποίο πρέπει να αξιοποιηθεί από την Πολιτεία και τους Μελετητικούς φορείς.

Τους επιστημονικούς προβληματισμούς σχετικά με το θέμα ανέπτυξαν οι Καθηγητές του Τμήματος Αστικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Παντείου Πανεπιστημίου κ.κ. Π. Λουκάκης, Α. Παπαδασκαλόπουλος και Α. Δεδουσόπουλος οι οποίοι κατά σειρά μίλησαν για τις διαφορές, μεταξύ χωροταξικών και αναπτυξιακών μελετών, για τις μελέτες περιφερειακής ανάπτυξης και τις επιστημονικές ειδικότητες που εμπλέκονται κατά την εκπόνησή τους, και τέλος τις ιδιαιτερότητες των μελετών διαχείρισης ανθρώπινων πόρων.

Ιδιαίτερα ο κ. Λουκάκης ανέπτυξε τους προβληματισμούς του αναφορικά με τη διάκριση μεταξύ των ειδικοτήτων των Χωροτακτών και Περιφερειολόγων μέσα από τα Πανεπιστήμια, ενώ αμφισβήτησε το γεγονός ότι όλες οι αναπτυξιακές μελέτες διέρονται μέσα από το ν. 716/77. Στη συνέχεια τόνισε ότι δεν έχει ακριβώς προσδιοριστεί η περιφερειακή διάσταση των παρεμβάσεων που επιχειρεί το Κράτος ούτε οι φορείς ανάληψής τους. Καταλήγοντας ο κ. Λουκάκης σημείωσε ότι το αντικείμενο των μελετών του χώρου βασίζεται στη διεπιστημονικότητα και συνεπώς απαιτεί την προσέγγιση πολλών ειδικοτήτων αντί του περιορισμού των πλέον ειδικών. Σε μια τέτοια διευρυνόμενη αγορά ενός πολυσύνθετου αντικειμένου για μελέτη υπάρχουν περιθώρια και ευκαιρίες για δράση από πολλές ειδικότητες.

Στη συνέχεια ο κ. Π. Γετίμης, Αντιπρύτανης του Παντείου Πανεπιστημίου, τόνισε κατηγορηματικά ότι ο διάλογος για το πλαίσιο ανάθεσης των μελετών μόλις τώρα αρχίζει ενώ ιδιαίτερη έμφαση απέδωσε στη σύνδεση της έρευνας μεταξύ Πανεπιστημίων και Επιστημονικών-Επαγγελματικών Οργανώσεων.

Ο Καθηγητής Σ. Βλιάμος, Πρόεδρος του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας παρουσίασε το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος και ανέλυσε το πλαίσιο στρατηγικής και δράσης του.

Στο χαιρετισμό του ο Γενικός Γραμματέας του ΥΠΕΘΟ κ. Πλασκοβίτης τόνισε τη σημασία και ιδιαίτερη βαρύτητα που αποδίδει το ΥΠΕΘΟ στη στήριξη των περιφερειακών πολιτικών ενώ αποτόλμησε μια κριτική

αντιπαράθεση των εννοιών ισόρροπης ανάπτυξης και συγκεντρωποίησης των παρεμβάσεων. Ο κ. Πλασκοβίτης στάθηκε κριτικά στην ιδέα της ισόρροπης ανάπτυξης τονίζοντας ότι γίνεται συχνά αφορμή κατά την εφαρμογή/υλοποίηση των προγραμμάτων για την κατάρτισή τους σε μικρής κλίμακας και αποτελεσματικότητας έργα.

Εκ μέρους του ΥΠΕΘΟ μίλησε εκτενέστερα ο κ. Κομνηνίδης, Προϊστάμενος του Τμήματος Περιφερειακής Πολιτικής και Ανάπτυξης, ο οποίος μετέφερε όλο το πλέγμα των επιχειρούμενων τομών στην αγορά και ζήτηση της αγοράς εργασίας στελεχών της Περιφερειακής Ανάπτυξης από την πλευρά του ΥΠΕΘΟ ιδιαίτερα στα μεγάλα έργα του Συμβούλου Αξιολόγησης και Διαχείρισης των Περιφερειακών προγραμμάτων του Β' ΚΠΣ 1994-99. Ο κ. Κομνηνίδης τόνισε ότι η εμπλοκή των ειδικών της Περιφερειακής Ανάπτυξης σε σχετικά με το αντικείμενο τους προγράμματα είναι μεγάλη και δρομολογείται συχνά από το ΥΠΕΘΟ χρησιμοποιώντας σα χαρακτηριστικό παράδειγμα την προκήρυξη για την επιλογή Συμβούλων Διαχείρισης των ΠΕΠ όπου οι ειδικοί της περιφερειακής ανάπτυξης είχαν τον πρώτο λόγο.

Από την πλευρά του ΥΠΕΧΩΔΕ μετέφερε χαιρετισμό του Γενικού Γραμματέα κ. Βούλγαρη, η κ. Αθανασούλη η οποία και ανήγγειλε την ανάθεση μελετών του Προγράμματος Χωροταξικού Σχεδιασμού και συγκεκριμένα δέσμη ερευνών που αφορούν τα ΑΕΙ και δέσμη μελετών Περιφερειακού χαρακτήρα που αφορούν τους μελετητές. Η ομιλήτρια αναφέρθηκε επίσης στο νέο νόμο για τη χωροταξία και στην ίδρυση Ινστιτούτου Χωροταξίας και Περιβάλλοντος. Στη συνέχεια ο κ. Παντουβάκης από το ΥΠΕΧΩΔΕ, υπεύθυνος της Επιτροπής του ν. 716 που διέπει τα μελετητικά πτυχία, αμφισβήτησε τη γνησιότητα του Σχεδίου Νόμου που δημοσιεύτηκε σε πρόσφατο τεύχος του ΤΕΕ ενώ αποκάλυψε ότι το Υπουργείο προσανατολίζεται σε μια τροποποίηση του ν. 716 επί τη βάση του κοινωνικού διαλόγου. Τέλος από το ΥΠΕΧΩΔΕ η κ. Γιαννακούρου μέλος της Επιτροπής τροποποίησης του ν. 716 μετέφερε βασικές ερμηνείες του θεσμικού πλαισίου της Κοινοτικής Οδηγίας 95250/92 της Ε.Ε. που διέπει την παροχή υπηρεσιών στις χώρες της Κοινότητας, μεταξύ των οποίων και μελετητικών, τονίζοντας ότι η Οδηγία θα προκαλέσει σειρά αλλαγών στο θεσμικό πλαίσιο της ανάθεσης των μελετών στην Ελλάδα. Το πλαίσιο εναρμόνισης με την Κοινοτική Οδηγία πιο συγκεκριμένα θα αφορά την αναθέτουσα αρχή, τις διαδικασίες, τα μητρώα αναθέσεων, και τα κριτήρια επιλογής του αναδόχου.

Η εκπρόσωπος του ΤΕΕ κ. Ξαρχάκου μετέφερε τις απόψεις του Τεχνικού Επιμελητηρίου στο θέμα ενώ στράφηκε κριτικά στην ανάγκη ο νέος νόμος ή η τυχόν τροποποίησή του να περιέχει όλα εκείνα τα εκσυγχρονιστικά στοιχεία που χαρακτηρίζουν την αγορά εργασίας των

μελετητών σήμερα. Ο εκπρόσωπος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδας κ. Μπιράκος τόνισε ότι με βάση τη διαμορφούμενη αγορά εργασίας των μελετητών πρέπει να αποσαφηνιστούν οι ρόλοι και η παρουσία των μελετητών ούτως ώστε το θεσμικό πλαίσιο να εκσυγχρονιστεί. Ο Γενικός Γραμματέας του Συνδέσμου Εταιρειών Συμβούλων management κ. Καρατζόγλου τόνισε το ρόλο και το δυναμισμό των Συμβούλων management στην παροχή υπηρεσιών στην Ελληνική αγορά εργασίας των Επιχειρήσεων ενώ μετέφερε τους προβληματισμούς του για το επιχειρούμενο να οργανωθεί Μητρώο των Μελετητών Συμβούλων Επιχειρήσεων στο ΥΠΕΘΟ. Επίσης το Μέλος του ΔΣ του Συνδέσμου Ελληνικών Γραφείων Μελετών κ. Φεσσάς υποστήριξε ότι η αλλαγή του πλαισίου ανάθεσης των μελετών θα απαιτήσει χρόνο υπογραμμίζοντας πως χώρες σαν τη Γερμανία και τη Γαλλία δεν έχουν ακόμη προσαρμοστεί με την Κοινοτική Οδηγία.

Τέλος το Μέλος του ΔΣ του Συνδέσμου Ελλήνων Περιφερειολόγων κ. Λιανός σκιαγράφησε την εξέλιξη της αγοράς εργασίας των Περιφερειολόγων στην Ελλάδα τονίζοντας ότι παρά την ανάπτυξη της επιστήμης και την αναγκαιότητα παρέμβασης των στελεχών της, το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο δεν περιλαμβάνει ούτε στην κατηγορία μελετών ούτε στην κατηγορία Μελετητικών Πτυχίων σαφείς νύξεις και αναφορές στο αντικείμενο της Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Στα συμπεράσματα της ημερίδας του Συνδέσμου Ελλήνων Περιφερειολόγων ανάγεται η διαπίστωση ότι στα δεδομένα της αγοράς εργασίας η ειδικότητα του περιφερειολόγου πέτυχε επάξια να κατοχυρωθεί και να ενταχθεί στα "μελετητικά διαθέσιμα" της χώρας μας. Η θέση αυτή απομένει να ενστερνιστεί από το υπό τροποποίηση θεσμικό πλαίσιο ανάθεσης των μελετών το οποίο εκσυγχρονιζόμενο πρέπει να προβλέψει αυτόνομη κατηγορία μελετών και μελετητικών πτυχίων περιφερειακής ανάπτυξης στις μέχρι σήμερα υπάρχουσες κατηγορίες. Επιπλέον, δόθηκε η ευκαιρία να εκφραστεί προς τους εμπνευστές και φορείς υλοποίησης των πολιτικών οι οποίοι παράλληλα διαμορφώνουν και το θεσμικό πλαίσιο ανάθεσης των μελετών η ειλικρινής διάθεση και ευγενής απαίτηση από την πλευρά του ΣΕΠ για συμμετοχή στις διαδικασίες τροποποίησης του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου μια που η αναμόρφωση του αποτελεί υπόθεση και των περιφερειολόγων.

Παρουσίαση της Επιστημονικής Συνάντησης του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας, Λαύριο 4-6 Οκτωβρίου 1995

A. APBANITAKH

Η παραπάνω συνάντηση έλαβε χώρα σε συνέχεια άλλων αναλόγων συναντήσεων του Ιδρύματος στην Καβάλα, το Alicante, το Βόλο και το Oviedo, στα πλαίσια Ερευνητικού Προγράμματος με θέμα "Μεσαίου μεγέθους πόλεις και περιβαλλοντικές/κοινωνικοοικονομικές βελτιώσεις των περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης". Μεταξύ των 15 ευρωπαϊκών πόλεων που μετέχουν -σα μελέτες περίπτωσης- στο πρόγραμμα περιλαμβάνονται οι ελληνικές: Καβάλα, Ρόδος και Βόλος.

Όπως εξηγούν οι οργανωτές της Συνάντησης, οι πόλεις που περιλαμβάνονται στο ερευνητικό δίκτυο δεν αποτελούν αντιπροσωπευτικό δείγμα των μεσαίου μεγέθους πόλεων της Ευρώπης. Καλύπτουν όμως ένα ευρύ φάσμα τέτοιων πόλεων σε ότι αφορά πλεονεκτήματα και αδυναμίες, έτσι ώστε να προκύπτει, από τη μελέτη τους, μια πληθώρα πιθανών σεναρίων βιώσιμης ανάπτυξης.

Το "Αττικό Συμπόσιο", όπως ονομάστηκε η συνάντηση του Λαυρίου, είχε σαν σκοπό να παρουσιάσει τα αποτελέσματα της πρώτης ομάδας μελετών περίπτωσης και να προετοιμάσει το έδαφος για την τελική σύνθεση και την εξαγωγή συμπερασμάτων της έρευνας.

Πρόσθετος στόχος του συμποσίου ήταν να παρακινήσει άλλες ελληνικές πόλεις και τις αντίστοιχες τοπικές αυτοδιοικήσεις να αναλάβουν καινοτόμες δράσεις με στόχο την αειφορία.

Στη συνάντηση συμμετείχαν πανεπιστημιακοί και άλλοι εμπειρογνώμονες για τα θέματα των πόλεων, τοπικοί ηγέτες (πρώην ή εν ενεργεία δήμαρχοι), ανώτατα στελέχη διεθνών οργανισμών (συγκεκριμένα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ΟΟΣΑ), εκπρόσωποι του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ καθώς και εκπρόσωποι κινημάτων πολιτών ή διανοουμένων.

Τις εργασίες του Συνεδρίου άνοιξε η αναπληρωτής Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ Ελισάβετ Παπαζώη.

Ενδιαφέρουσα ήταν η Εισαγωγική Ομιλία του Ricardo Petrella εκπροσώπου της 12ης Γενικής Διεύθυνσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ο Δρ. Petrella τόνισε ότι η βιώσιμη ανάπτυξη των πόλεων εξαρτάται από τη δυνατότητά τους να επιτύχουν κοινωνική βιωσιμότητα. Με άλλα λόγια, η αειφορία αποτελεί κοινωνική συναίνεση η οποία να καταλήγει στη σύναψη

κοινωνικού συμβολαίου και άρα δεν μπορεί να αφήνεται στις δυνάμεις της αγοράς: η βιωσιμότητα απαιτεί μακροπρόθεσμο προγραμματισμό και διαχείριση. τούτο σημαίνει ότι γίνεται απαραίτητος ο ρόλος του κράτους, αντίθετα με την παρατηρούμενη τάση συρρίκνωσής του και υποκατάστασης του ιδιωτικού τομέα σε βασικούς του ρόλους.

Σε ότι αφορά τις μικρές και μεσαίες πόλεις, αυτές θα πρέπει να ενισχύσουν τον πολιτικό τους ρόλο στη λήψη των στρατηγικών αποφάσεων για την Ευρώπη (π.χ. διευρωπαϊκά δίκτυα), όπου μέχρι στιγμής φαίνεται να παίζουν ρόλο οι μεγάλες πόλεις και τα συμφέροντα που αυτές διαμεσολαβούν.

Από αυτήν την άποψη, γίνεται απαραίτητη η συγκρότηση συμμαχιών και δικτύων μεταξύ των μεσαίων και μικρών πόλεων, πράγμα που έχει σημαντικά καθυστερήσει.

Στη γεμάτη παραλληλισμούς και μεταφορικές αναφορές ομιλία του ο Mario Pezzini, ανώτατο στέλεχος του ΟΟΣΑ, παρενέβαλε στη συζήτηση το ζήτημα της παραγωγικής βάσης της πόλης. Σχετικά, εξέφρασε επιφύλαξη για την πρόσφατη χρήση όρων όπως η (αρχαιοελληνική) αγορά όταν αναφερόμαστε σε σύγχρονες πόλεις, καθώς η έννοια αυτή ταυτιζόταν με την πολιτική λειτουργία περισσότερο (τα "κοινά") παρά με την οικονομική. Σήμερα, ωστόσο, είναι ανάγκη να βλέπουμε την παραγωγική διαδικασία πιο "φιλικά" ή -κατά την έκφραση του ομιλητή- να βλέπουμε τους παραγωγούς σαν "ξαδέλφια" μας.

Τούτο σημαίνει ότι στο επίπεδο της (τοπικής αυτο-) διοίκησης της πόλης θα πρέπει να διαμορφώνεται και να ασκείται βιομηχανική πολιτική η οποία θα προστατεύσει και θα αναβαθμίσει την παραγωγική βάση. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι σημαντικό οι τοπικοί παράγοντες να μην έχουν στραμμένη την προσοχή τους μόνο στο διεθνή χώρο και στο πως θα προσελκύσουν επενδυτές απ' έξω: θα πρέπει να στραφούν και προς τα μέσα, προς τον υπάρχοντα παραγωγικό ιστό και να κοιτάξουν πως να τον ενισχύσουν.

Σε ότι αφορά στις μελέτες περίπτωσης παρουσιάστηκαν μελέτες για 7 από τις 15 πόλεις του ερευνητικού προγράμματος ομαδοποιημένες σε 4 κατηγορίες:

- ιστορικές, μνημειακές πόλεις: Σιένα, Ρόδος,
- πανεπιστημιούπολεις και πολιτισμικές πόλεις: Calway,
- μικρές πρωτεύουσες: Alicante, Καβάλα,
- "οικολογικές" πόλεις: Perugia, Freiburg.

Το ευρηματικό στοιχείο της οργάνωσης ήταν να φέρει σε αντιπαράβολή τις απόψεις θεωρητικών και πολιτικών σχετικά με την ίδια πόλη. Συγκεκριμένα:

- οι μεν εμπειρογνώμονες σκιαγράφησαν τα κύρια προβλήματα και τις προοπτικές της κάθε πόλης, όπως προκύπτουν από την “αντικειμενική” ανάλυση των χαρακτηριστικών και της εξέλιξης τους,
- οι δε τοπικοί ηγέτες παρουσίασαν τις δικές τους απόψεις τόσο για την αντίστοιχη μελέτη, όσο και γενικότερα για το μέλλον της συγκεκριμένης πόλης, τον αναπτυξιακό δυναμισμό της, τις προτεραιότητες και τα εργαλεία πολιτικής που θα έπρεπε να εφαρμοσθούν κλπ.

Από ελληνικής πλευράς, πέραν της Ρόδου και της Καβάλας που μετέχουν στο πρόγραμμα σε μελετητές περίπτωσης, παρουσιάστηκαν:

α. Το Λαύριο και συγκεκριμένα τα προβλήματα και η βαρεία κληρονομιά που άφησε η εποχή της άγριας εκμετάλλευσης του ορυκτού πλούτου της περιοχής και οι προσπάθειες που καταβάλλονται σήμερα για παραγωγική αναζωογόνηση της πόλης σε συνδυασμό με περιβαλλοντική αναβάθμιση.

Στο πλαίσιο αυτό, ο καθηγητής Γ. Πολύζος ανέλυσε το πρόγραμμα του ΕΜΠ για τη δημιουργία Τεχνολογικού και Πολιτιστικού Πάρκου στο Λαύριο, η δε κα Κ. Σπυροπούλου-Βέη παρουσίασε το εγχείρημα σύνταξης της “Περιβαλλοντικής Χάρτας του Λαυρίου” (Μάιος 1995), στα πλαίσια αντίστοιχου Προγράμματος της 11ης Γεν. Διεύθυνσης της επιτροπής, σε συνεργασία με το Δήμο Λαυρίου και με τη συμπαράσταση του ΥΠΕΧΩΔΕ.

β. Πολεοδομικές παρεμβάσεις του ΥΠΕΧΩΔΕ σε αστικά κέντρα, όπως στην Αθήνα (πεζοδρομήσεις, απελευθέρωση του εμπορικού τριγώνου από τα Ι.Χ. κ.ά.) και στο Ναύπλιο.

Στο πλαίσιο των μη κυβερνητικών οργανώσεων και φορέων, οι αντίστοιχες παρεμβάσεις (Α. Dickson, Η. Fischer) παρουσίασαν ορισμένες “από τα κάτω” (grass root) πρωτοβουλίες στον τομέα του περιβάλλοντος και του πολιτισμού. Τονίστηκε η σημασία της διεπιστημονικής θεώρησης και πολιτισμικής δράσης με στόχο την οικοδόμηση κοινωνικής συνείδησης και συναίνεσης γύρω από τα προβλήματα ποιότητας του αστικού περιβάλλοντος και της αειφορίας.

Σε μια πρώτη απόπειρα αδρομερούς αξιολόγησης της συνάντησης, θα μπορούσε κανείς να παρατηρήσει τα εξής:

- Παρά την πληθώρα των στοιχείων ανάλυσης που εκτέθηκαν, δε διαφάνηκε η δυνατότητα μιας ουσιαστικής σύνθεσης η οποία θα απαντούσε στο πώς μπορούμε σήμερα να οργανώσουμε τη βιώσιμη ανάπτυξη των μεσαίων πόλεων κάνοντας χρήση των ιδιαίτερων πλεονεκτημάτων τους -όπως είναι η ανθρώπινη κλίμακα, η δυνατότητα ανάπτυξης άτυπων/διαπροσωπικών

κοινωνικών σχέσεων κλπ.- στοιχείων πολύτιμων για την αναζωογόνηση της τοπικής κοινωνικής δυναμικής.

- Στις παρουσιάσεις επικράτησε μια τάση ωραιοποίησης της κατάστασης των πόλεων και, κυρίως, των ασκούμενων πολιτικών, πράγμα που όπως είναι φυσικό δε διευκολύνει την ανάδυση των πραγματικών προβλημάτων και την εξαγωγή ουσιαστικών συμπερασμάτων.
- Η χρήση “δεικτών αιιφορίας” στην περιγραφή και την αξιολόγηση της κατάστασης των πόλεων, παρότι ενδεχομένως προσφέρει ένα χρήσιμο εργαλείο ελέγχου της απόδοσης ορισμένων επιλογών πολιτικής, από μεθοδολογική άποψη θα πρέπει να αντιμετωπίζεται με μεγάλη επιφύλαξη. Και τούτο γιατί συνιστά επιστροφή στις θετικιστικές μεθοδολογίες και προσεγγίσεις της εποχής του '60, προσεγγίσεις οι οποίες έχουν προ πολλού απορριφθεί στο χώρο της γεωγραφίας και περιφερειακής επιστήμης και οι οποίες, εν πάσει περιπτώσει, είναι ουτοπικό να ελπίζουμε ότι μπορούν να δώσουν λύση στα σημερινά πολυσύνθετα και κατά βάση κοινωνικής προέλευσης προβλήματα των ευρωπαϊκών πόλεων.

Έτσι, παρά τις προθέσεις των οργανωτών -και ιδιαίτερα της υπευθύνου του ερευνητικού προγράμματος κας Βούλας Μέγα- να προσδώσουν ένα καινοτόμο χαρακτήρα στη Συνάντηση μέσα από τη σύνθεση των ομιλητών και παρά τις αξιόλογες μεμονωμένες εισηγήσεις, το βίωμα ενός δημιουργικού και “ενεργοποιητικού” συνεδρίου έμοιασε ν' αναβάλλεται για άλλη μια φορά...